

Závěrečná zpráva projektu OK 448

Národní informační centrum pro evropský výzkum (NICER)

2003 - 2006

Poskytovatel dotace: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Příjemce dotace: Technologické centrum AV ČR
Rozvojová 135, 165 02 Praha 6

Hlavní řešitel projektu: RNDr. Vladimír Albrecht, CSc.

Závěrečná zpráva o řešení projektu OK 448

Národní informační centrum pro evropský výzkum

Obsah

1. Úvod
2. Předmět řešení
3. Hlavní charakteristiky dosaženého řešení projektu
 - 3.1. Spolupráce s Evropskou komisí
 - 3.2. Informační, školicí a metodická činnost na národní úrovni
 - 3.2.1. Hromadné informační a školicí akce
 - 3.2.2. Metodická pomoc ostatním mediátorům informací o 6. RP
 - 3.2.3. Vydávání tištěných informačních materiálů
 - 3.2.4. Webové stránky
 - 3.3. Komplexní podpora individuálním předkladatelům projektů
 - 3.4. Spolupráce se státní správou a s institucemi financujícími národní projekty VaV
 - 3.5. Podpora malých a středních podniků a využití výsledků evropských projektů ve znalostní ekonomice
4. Závěr

Příloha: Výňatek ze smlouvy o řešení projektu OK 448

1. Úvod

Hlavním cílem projektu OK 448 - Národní informační centrum pro evropský výzkum (zkratka NICER) - bylo přispět k úspěšné účasti ČR v 6. rámcovém programu EU pro výzkum a technologický vývoj. Účast v 6. RP naznačuje, jak v oblasti vědy a výzkumu obstojí ČR v náročném prostředí zemí Evropské unie, což má zásadní význam pro posilování a rozvoj znalostní ekonomiky u nás.

Projekt byl zahájen 1. října 2003 a ukončen 31. prosince 2006.

2. Předmět řešení

Projekt NICER měl navázat na zkušenosti, které řešitelské pracoviště získalo v předchozím projektu OK 417 - Národní kontaktní organizace pro 5. RP.

Podle smlouvy s poskytovatelem dotace (MŠMT) – viz příloha - předmětem řešení projektu NICER zejména bylo:

- zabezpečit spolupráci s Evropskou komisí, zejména s DG-Research, a to v oblasti informací o aktivitách v Evropském výzkumném prostoru;
- zabezpečit činnost národních kontaktů pro 6. rámcový program, které na výzvu EK nominuje MŠMT,
- zabezpečit informační činnost o 6. RP na národní úrovni tak, aby všichni potenciální účastníci projektů 6. RP měli vždy včas a v patřičné kvalitě veškeré potřebné informace jak k zapojení do projektů, tak i k jejich zdárnému průběhu;
- přispívat v součinnosti se státní správou k vypracování akčního plánu účasti ČR v 6. RP a k jeho plynulé realizaci,
- monitorovat a analyzovat účast ČR v 6. RP podle požadavků zadavatele a s ohledem na vývoj Národního programu výzkumu a vývoje a na ostatní mezinárodní spolupráci ČR ve VaV;
- spolupracovat s MŠMT při metodickém vedení regionálních a oborových kontaktních organizací národní informační sítě NINET;
- působit jako národní poradenské centrum pro potenciální účastníky evropských projektů;
- aktivně přispívat k tomu, aby výsledky evropských projektů VaV byly v ČR uváděny do praxe, a to zejména prostřednictvím zdejších malých a středních podniků;
- rozvíjet součinnost s ostatními projekty řešenými na pracovišti nositele projektu, které si kladou za cíl zvýšit mezinárodní spolupráci ČR ve VaV a v inovacích;
- aktivně spolupracovat se zahraničními pracovišti, která ve své národní a regionální působnosti přispívají k vytváření Evropského výzkumného prostoru.

3. Hlavní charakteristiky dosaženého řešení projektu

Projekt prošel pravidelnými ročními oponenturami, které se konaly vždy lednu v letech 2004, 2005, 2006 a 2007. Pro tato oponentní řízení byly vypracovány zprávy, které informovaly podrobně o průběhu řešení projektu v uplynulém kalendářním roce. Tato zpráva shrnuje nejdůležitější výsledky dosažené při řešení projektu.

3.1. Spolupráce s Evropskou komisí

Projekt NICER zabezpečil komplexně činnost národních kontaktů (dále NCP) pro tyto oblasti 6. RP (v závorce jsou uvedeni pracovníci, kteří danou funkci během řešení projektu vykonávali):

- koordinátor národních kontaktů (RNDr. Vladimír Albrecht, CSc.);
- genomika a biotechnologie pro zdraví (Ing. Věra Jenčová, Ph.D.);
- technologie informační společnosti (Ing. Eva Hillerová);
- nanotechnologie, nanovědy, inteligentní funkční materiály, výrobní procesy (Doc. RNDr. Jitka Kubátová, CSc., Ing. Rudolf Fryček);
- letecký a kosmický výzkum (Ing. Jiří Fuchs, Ing. Rudolf Fryček);
- kvalita a nezávadnost potravin (Ing. Naďa Koníčková);
- globální změny a ekosystémy (Mgr. Jana Čejková, Ing. Zdeňka Šustáková);
- občané a vládnutí ve znalostní společnosti (RNDr. Vladimír Albrecht, CSc., Mgr. Klára Černá);
- nové a nově vznikající vědní obory a technologie (Ing. Zdeněk Kučera, CSc.);
- výzkum a inovace (Ing. Martin Škarka);
- podpora mezinárodní spolupráce (Mgr. Eva Hanušková, Mgr. Klára Černá);
- specifické aktivity pro malé a střední podniky (Ing. Martin Škarka);
- mobilita výzkumníků (Ing. Emil Kraemer, CSc.);
- koordinace aktivit (Ing. Eva Svobodová).

Ustavení těchto NCP doporučuje Evropská komise. Pracovníci zajišťující kontaktní činnost v těchto oblastech byli nominováni MŠMT a jsou součástí evropské sítě národních kontaktů. Evropská komise uveřejňuje spojení na tyto pracovníky na stránkách svého serveru CORDIS. Kromě výše uvedených kontaktů projekt NICER zajistil ještě činnost na úrovni národních kontaktů pro další čtyři oblasti 6. RP:

- výzkum na podporu politik EU (Mgr. Jana Čejková);
- výzkumné infrastruktury (Ing. Emil Kraemer, CSc.);
- věda a společnost (RNDr. Vladimír Albrecht, CSc.);
- spolupráce se Společným výzkumným centrem Evropské komise (Ing. Naďa Koníčková);
- zpravodaj CORDIS (Mgr. Eva Hanušková, Mgr. Klára Černá)
- INTAS (program pro zapojení výzkumníků ze zemí NIS, Ing. Emil Kraemer, CSc.)
- bezpečnostní výzkum (nově zavedeno během 6. RP – Ing. Eva Hillerová) .

Tito pracovníci se účastnili všech školení a schůzek, které pro NCP organizovala Evropská komise. V prioritách „Bezpečné a nezávadné potraviny“ a „Věda a společnost“ byli pracovníci týmu nominováni jako členové příslušných programových výborů. V řadě dalších priorit se pracovníci týmu účastnili jednání programových výborů v roli expertů (ať už stálých nebo ad hoc nominovaných pro dané zasedání). Kromě prioritních oblastí byla Ing. Eva Hillerová nominována jako člen programového výboru „SP1“, jehož prostřednictvím byla získávána data o celkové účasti ČR v 6. RP.

Celkově se tak v období 2004 – 2006 pracovníci týmu zúčastnili 71 schůzky NCP a 93 schůzek programových výborů. Získané informace byly předávány jak přímo potenciálním předkladatelům projektů, tak i dalším mediačním a konzultačním organizacím. Tým však zajišťoval i „informační tok“ opačným směrem, když informoval Evropskou komisi o všech důležitých aktivitách a setkáních konaných v ČR, zodpovídal specifické dotazy Komise a na základě této spolupráce zval pracovníky Komise na vybraná setkání (viz dále).

Kromě toho projekt umožnil, aby se dva pracovníci zúčastnili přímo stáže v Evropské komisi. J. Čejková na pozvání ředitele odd. životního prostředí Ch. Patermanna absolvovala v r. 2004 tříměsíční pobyt v DG. Research. R. Fryček nastoupil v říjnu 2006 jednorozční pobyt na místě „seconded national expert“. Tato místa v Komisi, která jsou obsazována v silné mezinárodní konkurenci, umožňují získat jinak nedostupné zkušenosti.

Spolupráce s Evropskou komisí však zahrnovala i zvanou účast na dalších konferencích, které evropské orgány pořádaly. Šlo např. o účast na European Conference Acceding and Candidate Countries and the FP6 (Bukurešť, únor 2004), European Science Congress (European Parliament, Brusel, duben 2004), Europe of knowledge (Liege, duben 2004), European technology platforms (Vídeň, květen 2006).

Dále se tým účastnil celé řady akcí pořádaných organizacemi národních kontaktních bodů v zahraničí (uvádíme jen ty akce, kde pracovník týmu proslavil přednášku): Human resources and mobility: Cooperation between Russia and EU, Moskva, květen 2005; Opportunities in research collaboration between Austria and the Czech Republic, Vídeň, červen 2004; Experience in FP7 – towards FP7, Budapešť, duben 2005; FP7 ante portas, Saarbrücken; červen 2005; Podmienky účasti a výsledky 6. RP, Bratislava, září 2005; Towards European Research Area, Speyer, říjen 2005; FP7 – Finding partners in Food Agriculture and Biotechnology research, Vídeň, květen 2006.

Tým se podílel na práci specializovaných evropských těles, která jsou orientována zejména na analytické studie o evropském výzkumu.

K. Klusáček se v r. 2004 podílel na činnosti panelu, jehož úkolem bylo monitorovat průběh 6. RP. Panel vydal zprávu „Monitoring 2004: Implementation of activities under the EC and Euratom framework and corresponding specific programmes“ (vročení 2005). Součástí této zprávy je studie vypracovaná v TC: Albrecht, V.: Klusáček, K.: FP6 – an instrument for balancing R&D spending in the member states?).

V. Albrecht byl v r. 2006 vyzván ke spolupráci s neformální skupinou organizovanou Dvorem auditorů EU, která se bude (od r. 2007) zabývat hodnocením výsledků rámcových programů.

V průběhu r. 2004 byla zahájena příprava 7.RP, které se tým účastnil na různých úrovních. Ing. E. Hillerová se účastnila práce evropské skupiny, která připravovala „Grantovou dohodu pro projekty 7.RP“.

V závěru roku byla jmenována nová skupina národních kontaktních bodů pro 7. RP, kteří se na vyzvu Evropské komise zúčastnili školení NCP pro 7. RP (v Bruselu v prosinci 2006).

3.2. Informační, školicí a metodická činnost na národní úrovni

Projekt NICER zprostředkovával informace o 6. RP jak dalším mediátorům v ČR, tak i přímo potenciálním účastníkům projektů 6. RP. Je třeba rozlišit dva typy informačních aktivit:

- hromadné informační aktivity (konference, semináře, workshopy, školicí akce, informace dostupné prostřednictvím specializovaných webovských stránek, publikační aktivity);

- individuální informační aktivity (individuální konzultace o rámcových programech, horká linka (rychlé vyřizování zejména telefonických a e-mailových dotazů), speciální konzultace k přípravě konkrétních projektů, pomoc s vyhledáváním partnerů atd.).

3.2.1. Hromadné informační a školicí akce

o **Národní konference CZEDER**

Během projektu vznikla tradice národní konference „České dny pro evropský výzkum“ (CZEch Days for European Research – CZEDER), které se konají pravidelně v posledním říjnovém týdnu. První České dny se konaly ještě z rozpočtu předchozího projektu MŠMT (OK 417 – Národní kontaktní organizace pro 5. RP), během projektu pak tato konference proběhla třikrát, takže v r. 2006 se konaly Čtvrté české dny pro evropský výzkum (CZEDER 4). Konferencí CZEDER, které byly organizovány vždy ve spolupráci s odborem mezinárodní spolupráce ve VaV MŠMT, se účastní významní představitelé českého VaV (předsedkyně AV ČR, předseda GA ČR, zástupci MŠMT, zástupci Rady pro VaV, Svazu průmyslu a dopravy, vládní zmocněnec pro evropský výzkum, delegáti programových výborů pro rámcové programy), a zástupci Evropské komise (ředitelé oddělení a odborní pracovníci DG Research). CZEDER tak skýtá posluchačům seznámit se jak s názory zdejších představitelů na účast ČR v evropském výzkumu, tak i s autentickými výklady pracovníků Komise k obecným otázkám („proč evropský výzkum“) a speciálními otázkami („problematika financování“). Současně měli posluchači vždy příležitost se seznámit se zevrubným rozbohem účasti ČR v RP, zejména ve srovnání s ostatními členskými státy EU. Od r. 2005, tj. počínaje CZEDER 3, která byla pořádána ve spolupráci se Senátem Poslanecké sněmovny, jde o mezinárodní konferenci, na kterou jsou zváni národní kontaktní body a další přednášející z členských států EU (dosud: AT, DE, FR, HU, PL, SK). CZEDER 4 byla už organizována jako Národní konference k zahájení 7. RP v ČR. Celkově dosáhlo auditorium CZEDER 1 – 4 téměř 1000 posluchačů.

Konference CZEDER tak představuje ojedinělé fórum, jehož prostřednictvím se mohou česká pracoviště VaV seznámit se všemi zásadními problémy evropského výzkumu a tím konference přispívá k tomu, aby si instituce budovaly vlastní strategii své účasti v tomto výzkumu. Je zřejmé, že v souvislosti se stále intenzivnější tendencí k propojování národních aktivit VaV se instituce bez takové strategie obejdou jen stěží, a proto je žádoucí pokračovat v tradici „podzimních konferencí CZEDER“.

o **Ostatní významné konference a semináře**

Jelikož setkání jsou podrobně referována v průběžných zprávách o řešení projektu NICER, zmiňujeme zde pouze vybraná setkání, jejichž uspořádání předpokládalo intenzivní spolupráci skupiny NCP s Evropskou komisí, resp. se zahraničními institucemi:

- o Semináře se Společným výzkumným centrem EK:
 - o Seminář JRC, Brno, 6. 5. 2004;
 - o Kulatý stůl JRC, Praha, 16. 6. 2005;
 - o Working together in EU Research in Food Quality and Safety, Praha 1. 11. 2005.
- o Semináře se zahraničními institucemi:
 - o Effective participation in FP6 (ve spolupráci s velvyslanectvím UK, univ. Oxford a UKRO (Brusel), Praha 25.-26. 3. 2004;
 - o European Technology Platforms and EUREKA clusters (v rámci českého předsednictví EUREKA), Praha 9. 11. 2005;
 - o Mezinárodní konference NANOMEDICINE 2006, Praha 9. 6. 2006;
 - o Přejít na model plných nákladů (zkušenosti NL a UK), Praha, 27. 11. 2006.

- Informační dny, odborně zaměřená setkání a školicí aktivity: NICER pořádal k jednotlivým výzvám na předkládání projektů „národní informační dny“ a to jak samostatně, tak i ve spolupráci s ostatními (regionálními a oborovými) kontaktními organizacemi, resp. s jednotlivými universitami či výzkumnými pracovišti, případně s Evropskou komisí. Tato setkání jsou podrobně uvedena v průběžných zprávách o řešení projektu NICER.

Dále se pracovníci týmu podíleli na školicích aktivitách pro pregraduální úroveň, když se zapojili do pravidelných kursů pořádaných AV ČR a GA ČR pro doktorandy; v tomto případě šlo o 25 přednášek, které vyslechlo přes 600 doktorandů.

- **Shrnutí**

Celkově tak projekt přispěl v období 1. 10. 2003 -31.12. 2006 k organizaci 105 setkání, kterých se zúčastnilo téměř 5000 posluchačů, a pracovníci týmu přednesli 265 přednášek, které tematicky pokrývaly celé spektrum problematiky evropského výzkumu (tematické priority, problematika financování a duševního vlastnictví, semináře „pro začátečníky, základní informace pro navrhovatele projektů, modelový kontrakt, problematika řízení projektů, možnosti poskytované serverem CORDIS).

3.2.2. Metodická pomoc ostatním mediátorům informací o 6. RP

Projekt systematicky poskytoval metodickou pomoc organizacím zapojeným do sítě regionálních kontaktních organizací NINET. Více než 30 % výše zmíněných setkání bylo organizováno ve spolupráci s těmito pracovišti.

V letech 2004 a 2005 uspořádal projekt (ve spolupráci s MŠMT) „jarní setkání sítě NINET se členy programových výborů“. Síť NINET pak začala organizovat vlastní setkání (každý půlrok) a pracovníci týmu NICER na nich proslavili 9 přednášek.

- V návaznosti na požadavky MŠMT se pracovníci týmu účastnili na 7 oponentních řízeních u projektů předkládaných sítí NICER.

3.2.3. Vydávání tištěných informačních materiálů

- **Časopis ECHO**

Původní „bulletin ECHO“ (koncipovaný jako jednoduchý informační čtvrtletník rozmnožovaný technickými prostředky, jimiž disponoval tým NICER), který byl vydáván už v projektu OK 417, byl během projektu NICER přeměněn na časopis. Projekt NICER zajistil grafický návrh časopisu a jeho vydávání profesionální tiskárnou (ART-D). Vydávání časopisu bylo zahájeno v září 2004 a během projektu NICER celkově vyšlo 15 čísel.

Časopis ECHO je koncipován jako dvouměsíčník (6 čísel/rok) s rozsahem 12 tiskových stran a 3 tiskové strany na „informační obálce“. Hlavním posláním časopisu je podnítit zdejší diskusi o evropském výzkumu. Časopis je zatím zaměřen na následné okruhy:

- a. Redakční glosy, editoriały apod.;
- b. Aktuální informace o dění v evropském výzkumu (druhá str. obálky s obrazovou reportáží);
- c. Analýzy a statistiky evropského výzkumu a zejména české účasti;
- d. Rozhovor s činiteli českého a evropského výzkumu;
- e. Diskuse o Evropském výzkumném prostoru, programech evropského výzkumu (jejich příprava, problematika financování, auditování, ochrana duševního vlastnictví, atd.);
- f. Informace o konkrétních příležitostech (výzvách) evropského výzkumu, zejména rámcového programu;
- g. Představení projektu evropského výzkumu, resp. českého pracoviště zapojeného do evropského výzkumu (s přesahem na třetí straně obálky s obrazovou reportáží), případně

představení pracoviště, které se zabývá managementem výzkumu (mediátorské pracoviště - čtvrtá strana obálky - s obrazovou reportáží);
h. Různé (kalendáře aktivit, reakce čtenářů, drobné informace atd.)

Redakční rada časopisu ECHO byla ustavena ve složení:

Ing. Karel Aim, CSc., AV ČR

RNDr. Vladimír Albrecht, CSc., TC AV ČR (předseda)

Ing. Miloš Hayer, CSc., Grantová agentura ČR

Ing. František Hronek, CSc.

RNDr. Miloš Chvojka, CSc., MŠMT

Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc., VUT Brno

Ing. Miroslav Janeček, CSc., Asociace výzkumných organizací

Ing. Karel Klusáček, CSc., MBA, TC AV ČR

Členové Redakční rady pracují bezplatně.

Technickým redaktorem ECHA (s pracovním úvazkem 0,5) je Ing. Břetislav Koč.

Časopis ECHO převádí do tiskové podoby a tiskne studio ART-D.

ECHO je bezplatně distribuováno podle adresáře TC na všechny fakulty vysokých škol (a na řadu kateder), do všech ústavů AV ČR a do ostatních výzkumných ústavů, řadě malých a středních podniků, vybraná média (Ekonom, Hospodářské noviny, a další časopisy) a významné instituce (Poslanecká sněmovna, všechna ministerstva, předsednictvo AV ČR, rektoráty všech státních universit, Rada vysokých škol atd.). Echo je dále šířeno na krajská zastupitelstva, všechna ministerstva, do knihoven) a řadě jednotlivců – cca na 1200 adres.

Echo vychází pod ISSN 1214-7982 v tištěné podobě v nákladu 1500 kusů a v PDF formátu je pod ISSN 1214-8229 na webových stránkách dostupných pod portálem www.tc.cz.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou podrobně referovány v průběžných zprávách o řešení projektu NICER, tab. 1 uvádí celkové rozsahy stran, které byly věnovány uvedeným tematickým okruhům.

rok	počet stran		tematické okruhy (viz výše)							
	tiskových	příloh	a	b	c	d	e	f	g	h
2004	60	12	7	2	16	6,5	2,5	10	6,5	9,5
2005	96	8	11,5	7,5	19,5	5,5	17,5	8	3	23,5
2006	116	-	10	11	31,5	0,5	31,5	6,5	3	5,5

Tab. 1. Rozsah jednotlivých ročníků časopisu ECHO a jejich tematická skladba. Tematické okruhy pro rok 2006 nezahrnují poslední číslo ECHO6/2006 (v době kompilace této zprávy bylo v tiskárně). Celkový podíl externích autorů (tj. mimo řešitelský tým) nepřesáhl 25 % tiskových stran.

ECHO skýtá státní administrativě ojedinělou příležitost seznámit se analýzou účasti ČR v evropském výzkumu. (ECHO referuje nejen o rámcových programech, ale i dalších evropských aktivitách, např. COST a EUREKA.)

ECHO je jediný časopis zabývající se evropským výzkumem a zkušenosti z projektu NICER vedou k závěru, že vydávání tohoto časopisu by mělo pokračovat během 7. RP, neboť jiná média nejví o evropský výzkum zájem.

○ **Edice Vademecum 6. RP**

V projektu NICER pokračoval řešitelský tým ve vydávání edice „Vademecum 6. RP“, které bylo zahájeno v předchozím projektu OK 417 (viz poz. v níže uvedeném výčtu). Jde o stručné brožurky, jejichž obsah má usnadnit českému zájemci o účast v projektech rámcového programu orientovat se základních dokumentech, směrnicích, termínech apod. Edice celkově sestávala z těchto brožur (je vyznačen projekt, z jehož prostředků daná brožurka vznikla) :

- 6. rámcový program v kostce (OK 417, 2003);
- Často kladené dotazy (OK 417, 2003);
- Malá terminologie 6. RP (OK 417, 2003);
- Modelová smlouva a příloha II (2004);
- Model contract and annex II (2004)
- Příležitosti pro malé a střední podniky (2004)
- Akce Marie Curie – Lidské zdroje a mobilita (nové vydání v 2004)

Edice byla opakovaně vydána z prostředků projektu a distribuována (ať už jako celek, tak jen jednotlivé brožury) účastníkům vybraných akcí, na jejichž organizaci se NICER podílel.

Brožury „Základní informace o 6. RP“ a „Akce Marie Curie dosáhly“ 3000 vydání, edice je zcela rozebraná. Edice byla zdarma rozeslána do všech větších veřejných knihoven a lze se domnívat, že významně přispěla nejen k povědomí o rámcovém programu, ale zejména k prohloubení speciálních znalostí, kterými musí disponovat každý účastník projektů 6. RP. I když řešitelský tým neuspěl s vydáním dvou dalších brožur, totiž brožury o problematice financování projektů (což mělo částečnou objektivní příčinu v nejasné české legislativě o možnosti kofinancování evropských projektů) a brožury o právech k duševnímu vlastnictví (vypracovaný text neprošel odbornou oponenturou, kterou zajistil Úřad průmyslového vlastnictví), osvědčil se formát edice. Na rozdíl od komplexní „příručky pro navrhovatele projektů“ (která byla vydána pro účastníky 5. RP) umožňují jednotlivé brožury pružně reagovat na to, jak EK vydává závazné dokumenty k rámcovému programu a současně lze ve vyšším nákladu vydávat jen ty brožury, o které je větší zájem.

○ **Oborové publikace**

V rámci projektu NICER byla vypracována publikace

„Report on the Czech Republic's participation in the Fifth framework programme for research, technological development and demonstration activities and in the Fifth European Atomic Energy Community Framework programme for research and training in the nuclear sector“ (2005, ISBN 80-86794-16-4).

Publikace, která vyšla v nákladu 500 ks, je určena zejména pro využití při zahraničních akcích, jejichž účastníci často kladou otázky o účasti ČR v rámcových programech a v programu EURATOM. Publikace byla rozeslána na všechna zastupitelství ČR v zemích EU, na všechna zastupitelství EU v ČR, dále ji měli k dispozici účastníci slavnostního otevření České styčné kanceláře CZELO v Bruselu, byla rozeslána národním koordinátorům NCP v zemích EU-25 a je rozdávána zahraničním návštěvám v ČR.

Během celého projektu se na výzvu Rady pro výzkum a vývoj tým podílel na přípravě pravidelné roční publikace: Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím (kapitola Hodnocení účasti ČR v 6. RP, vydáno v r. 2004, 2005, 2006).

V součinnosti s projektem Evropské komise NANOROADMAP se projekt NICER podílel na vypracování a vydání tří publikací zaměřených na sektor nanotechnologií:

Roadmap Report on Nanoporous materials (173 str., 2005);

Roadmap on Drug Encapsulation (97 str. 2005);
Roadmap on Solar Cells (80 str., 2005).

V součinnosti s projektem STRAST se projekt podílel na vypracování studie pro RVV - Technologické platformy (viz oddíl publikace na stránkách <http://www.tc.cz>)

Kromě publikací vydaných nákladem projektu NICER se pracovníci týmu podíleli autorsky na dalších 6 časopiseckých publikacích a projekt měl 5 mediálních výstupů (v Českém rozhlase, v časopisu Ekonom, v Hospodářských novinách).

3.2.4. Webové stránky

Webové stránky lze považovat za další nástroj sloužící pro hromadné informace o evropském výzkumu.

Projekt NICER celkově přispěl k portálu www.tc.cz, tedy stránek příjemce dotace (Technologického centra), jehož součástí jsou tyto stránky zaměřené na rámcové programy:

- www.6RP.cz - jde o hlavní stránky o 6. RP provozované v češtině. Jejich roční návštěvnost překračovala 15 000.

- www.nicer.cz - jde o domovské stránky projektu NICER. Ty plnily svou roli též v diskusi o přípravě 7.RP. (byla na nich např. uveřejněna „pozice ČR k 7.RP“ včetně elektronického dotazníku pro česká pracoviště a výsledků jeho statistického vyhodnocení. Na tyto stránky odkazovaly stránky DG Research Evropské komise).

- www.ninet.cz - jde o stránky sítě NINET, které odkazují na jednotlivá pracoviště této sítě (tj. na regionální a oborové kontaktní organizace pro rámcové programy).

- www.CzechRTD.info - tyto stránky byly původně vypracovány před zahájením 6. RP (v r. 2002 z projektu OK 417) a plnily svou roli (informačních stránek pro zahraniční zájemce o spolupráci s českými týmy) až do poloviny r. 2005. Odkaz na stránky od r. 2004 uváděl i server CORDIS (Community Research and Development Information Service). Jelikož však nebyly speciálně zaměřeny jen na rámcový program, nebyl CORDIS ochoten učinit z nich součást českých národních stránek uveřejněných na tomto serveru. Celkem na nich bylo postupně umístěno přes 150 námětů českých pracovišť, v nichž chtěly spolupracovat se zahraničními týmy v RP a dále 350 anotací informujících o aktivitách českých pracovišť VaV. V letech 2004 a 2005 přesahovala návštěvnost těchto stránek 20 000/rok (přičemž více než 50 % bylo návštěv ze zahraničí). Nicméně návrhy a anotace poměrně rychle stárly a aktualizace stránek vyžadovala nejen značné úsilí týmu, ale i zátěž pro samotná pracoviště VaV. Byla proto zahájena rekonstrukce těchto stránek, která však nebyla dotažena do finální podoby před skončením projektu NICER. Snaha je zrekonstruovat stránky do dynamické podoby, aby týmy nemusely vyplňovat speciální formuláře se svými náměty na spolupráci, ale přímo automaticky odkazovaly na už vypracované a dostupné internetovské informace o takových námětech. Stránky budou přizpůsobeny požadavkům serveru CORDIS.

- www.FP7.cz - tyto stránky byly spuštěny v r. 2006 s cílem ustavit „hlavní české stránky věnované 7.RP“. Stránky mají též napomoci spolupráci NCP a členů programových výborů.

3.3. Komplexní podpora individuálním předkladatelům projektů

Projekt poskytoval informační podporu individuálním zájemcům o účast v projektech rámcových programů tím, že

- o zabezpečil chod informační „horké linky“ pro zodpovídání individuálních dotazů;
- o NCP poskytovali všeobecné konzultace k přípravě jednotlivých projektů;

- NCP aktivně pomáhali individuálním předkladatelům s přípravou projektů a to jak při formulaci návrhu projektu, tak při organizaci přípravných jednání se vznikajícím konsorciem;
- NCP v počátku 6. RP systematicky zabezpečovali možnost publikovat zamýšlené návrhy projektů („expression of interest“) prostřednictvím celoevropsky dostupných médií, zejména prostřednictvím internetu (databáze CORDIS a www.czechtrd.info);
- NCP vyhledávali partnery pro projekty navrhované českými pracovišti, resp. české partnery pro zahraniční navrhovatele projektů;
- pracovníci týmu NICER podávali kvalifikovaná stanoviska k problematice konsorciálních smluv, modelových kontraktů a k otázkám administrace a řízení projektů.

Statistika těchto aktivit za období 2004 – 2006 je uvedena v tab. 2.

	AV	VŠ	VU	MSP	VP	NINET	Ostatní	celkem
info servis	460	602	161	277	19	100	345	1964
individuální konzultace	105	195	81	162	13	53	95	704
vyhledání partnerů pro zdejší tým	5	36	26	37	0	0	8	112
vyhledání zdejších partnerů pro zahraniční tým	64	118	98	116	4	6	43	449
aktivní podíl na přípravě projektu	18	32	9	48	5	2	13	127
celkem	652	983	375	640	41	161	504	3356

Tab. 2. Statistika různých typů pomoci individuálním klientům v distribuci podle jejich institucionální afiliace.

Časovou dynamiku struktury kontaktů s individuálními klienty ukazuje tab. 3.

	2004	2005	2006	celkem
info servis	839	720	405	1964
individuální konzultace	323	269	112	704
vyhledání partnerů pro zdejší tým	37	62	13	112
vyhledání zdejších partnerů pro zahraniční tým	256	130	63	449
aktivní podíl na přípravě projektu	54	52	21	127
celkem	1508	1233	615	3356

Tab. 3. Časová dynamika struktury kontaktů s jednotlivými klienty

Časovou dynamiku požadavků na individuální kontakty podle jejich institucionální afiliace ukazuje tab. 4.

	AV	VŠ	VU	MSP	VP	NINET	Ostatní	celkem
2004	271	401	167	345	13	61	250	1508
2005	252	382	139	205	23	57	175	1233
2006	129	200	69	90	5	43	79	615
celkem	652	983	375	640	41	161	504	3356

Tab. 4. Časová dynamika individuálních kontaktů v distribuci podle institucionální afiliace klientů.

Statistiky ukazují, že největší zájem o individuální konzultace projevovaly university. Jejich týmy pak podle dosavadních statistik představují nejčastější typ českého účastníka v projektech 6. RP. Na druhém místě jsou pak týmy z AV ČR a na třetím místě malé a střední podniky. Naproti tomu velký průmysl využíval služeb NICER jen minimálně (a též se minimálně účastnil projektů 6. RP). Setrvale se naznačuje, že počty individuálních konzultací jsou do určité míry korelovány s počtem řešitelů projektů, průmyslové týmy (část MSP a veškerý VP) však služby horké linky využívaly častěji, než by nakonec odpovídalo jejich účasti v 6. RP. Z tab. 2 plyne, že MSP ve srovnání s jinými klienty požadovaly nejčastěji pomoc s vyhledáním partnerů (ať už pro zdejší nebo pro zahraniční tým).

Výrazný pokles zájmu o individuální konzultace mezi roky 2005 a 2006 je dán zejména tím, že v r. 2006 bylo už jen minimum výzev k předkládání projektů. Lze konstatovat, že celková potřeba individuálních konzultací setrvale klesá (a to už od 5. RP), což je dáno mnoha faktory, jednak působením sítě NINET (jejíž pracoviště poskytují ve svém okruhu patřičné individuální konzultace), dále kvalitou a dostupností nástrojů „hromadných informačních akcí“ (vyšší kvalita těchto nástrojů snižuje potřebu konzultací). Poznamenejme konečně, že ke snižování počtů individuálních kontaktů přispěly i hromadné rozesílky, které podle svých adresářů rozesílali jednotliví NCP klientům. Počty těchto e-mailových kontaktů nejsou v uvedených statistikách zahrnuty.

Je však zřejmé, že je žádoucí zachovat „horkou linku“ i v průběhu 7. RP, neboť nelze spoléhat na to, že se programu účastní pouze týmy se zkušeností z předchozích rámcových programů, tj. je nutné počítat s vysokým procentem „nováčků“, kteří se bez individuálních konzultací stěží obejdou.

3.4. Spolupráce se státní správou a s institucemi financujícími národní projekty VaV

- Řešitelský tým úzce spolupracoval s poskytovatelem dotace, tj. s MŠMT a s dalšími orgány státní správy a institucemi.
- Navržení NCP (pro 6. RP a 7. RP) byli vždy akceptováni MŠMT a do evropských sítí byli nakonec nominováni Misí ČR při EU v Bruselu. Zajištění pozic NCP vyžadovalo ze strany týmu NCP organizovat časově náročná výběrová řízení. Zkušenosti pracovníků NICER byly využity i při výběrových řízeních, jejichž účelem bylo vybrat pracovníky České styčné kanceláře pro výzkum a vývoj, která byla ustavena v Bruselu. Výběrovými řízeními prošlo přibližně 80 kandidátů, z nichž nakonec během řešení projektu NICER bylo vybráno pět nových NCP a 5 pracovníků kanceláře CZELO.
- NCP spolupracovali se zástupci ČR v programových výborech 6. RP a v letech 2004 a 2005 byla uspořádána jejich setkání.
- NICER podle požadavků MŠMT monitoroval účast ČR v 6. RP. Každoročně tak byla vypracována zpráva o účasti ČR v tomto programu, kterou projednala vláda
- V roce 2004, když už byl k dispozici téměř úplný seznam projektů 5. RP, jichž se účastnily týmy ČR, byla vypracována zevrubná zpráva o účasti ČR v tomto programu. Následně v r. 2005 byla zpráva rozšířena a její anglická mutace byla vydána nákladem projektu v rozsahu 500 výtisků.
- NICER spolupracoval s Radou pro výzkum a vývoj v otázkách analýzy účasti ČR v 6. RP a jejího srovnání se zahraničím.

- Byly vypracovány další analýzy mezinárodní spolupráce ČR ve VaV a v inovacích. Tým poskytl analytické studie účasti průmyslu v RP, které byly na pracovišti příjemce dotace (tj. TC) využity při přípravě Národního programu výzkumu. Oborové analýzy účasti ČR v 6. RP (pro zdravotnictví, potraviny a zemědělství) byly publikovány v časopise ECHO.
- NICER se účastnil práce poradní skupiny MŠMT, která vytvářela podklady pro formulaci stanovisek ČR k přípravě 7.RP. V r. 2004 NICER zorganizoval podle požadavku MŠMT celonárodní dotazníkovou akci, která vycházela z evropského dotazníku administrovaného Evropskou komisí a jejímž cílem bylo zjistit postoj sektoru VaV k přípravě 7.RP. Výsledky dotazníku byly statisticky vyhodnoceny a NICER jich využil ve svém podílu, jímž přispěl k formulaci stanoviska ČR k přípravě 7. RP.
- NICER podnikl rozsáhlé šetření zaměřené na analýzu zkušeností řešitelů a výsledků řešených projektů v 5. RP. V roce 2004 byl distribuován dotazník řešitelům projektů 5. RP, který měl poměrně vysokou návratnost (38%). Dotazník byl statisticky analyzován, výsledky předloženy MŠMT a publikovány v ECHO 1/2005. Dotazníková akce naznačila, že české týmy se v rámcových programech zatím málo zapojují do projektů, jejichž výsledky vedou k tržnímu uplatnění (což je opakovaně zdůrazňovaný charakter cílově orientovaného výzkumu v RP). Analýzy výsledků dosažených v projektech rámcových programů je proto třeba periodicky opakovat.
- Ve spolupráci s MŠMT byla uspořádána dvě setkání zaměřená na projekty ERANET, které jsou zaměřeny na propojování národních zdrojů pro VaV. Tým NICER se na pozvání GAČR účastnil každoroční schůzky grantových agentur, kde podal informace o rámcových programech a možnostech zapojování ČR do Evropského výzkumného prostoru.
- Tým NICER systematicky spolupracoval se sítí NINET, zejména při společném organizování školicích akcí, účastnil se průběžných oponentur pracovišť sítě.
- NICER spolupracoval s Radou pro VaV též v otázkách souvisejících s legislativou regulující použití veřejných prostředků při kofinancování účasti českých týmů v 6. RP. Účastnil se jednání s Ministerstvem financí zaměřeného na problematiku DPH v projektech rámcových programů a poskytl centrálním pracovištím (např. předsednictvu AV ČR) rozbor této problematiky.
- NICER se účastnil práce expertní skupiny Ministerstva zemědělství pro VaV.
- NICER spolupracoval s Ministerstvem průmyslu a obchodu a s agenturou Czechinvest při přípravě a následném chodu systému na podporu účasti malých a středních podniků v RP.
- NICER byl pověřen MŠMT administrací systému na podporu přípravy projektů. Účelem tohoto systému je snížit bariéry, které je nutné překonávat při přípravě projektů rámcových programů. Příprava totiž vyžaduje účast na zahraničních schůzkách, resp. organizaci mezinárodních přípravných schůzek v ČR. Ve spolupráci s MŠMT byla vypracována kritéria pro distribuci podpory. NICER vybavil systém elektronickou žádostí, které klade na žadatele jen minimální administrativní nárok. V rozpočtu projektu NICER alokovalo MŠMT každoročně částku, jejíž distribuci na návrh týmu NICER schvalovalo MŠMT. Celkově systém podpořil v letech 2004 – 2006 přípravu 34 projektů částkou 1762 tis. Kč, což reprezentuje méně než polovinu disponibilní částky pro tento účel. Celkově o podporu požádalo 42 pracovišť, 8 žádostí však nevyhovovalo kritériím pro udělení podpory a byly odmítnuty. I když tedy disponibilní částka pro systém byla vyčerpána z méně než 50 %, předběžné statistiky naznačují, že finanční pomoc předkladatelům projektů tvoří jen zlomek částky, kterou poskytne EK úspěšným žadatelům (tj. těm, kteří se podíleli na přípravě projektů, jejichž řešení bude financováno Evropskou komisí). Zkušenost se

systémem podpory vede k doporučení, aby systém v obdobném měřítku pokračoval i v 7.RP.

3.5. Podpora malých a středních podniků a využití výsledků evropských projektů ve znalostní ekonomice

NICER měl speciálně přispívat k posilování zapojení malých a středních podniků do aktivit Evropského výzkumného prostoru. Evropská komise stanovila cíl, aby 15 % rozpočtu tematických programů získaly MSP zapojené do řešení příslušných projektů. Na podporu aktivit MSP vypisovala EK celou řadu projektů 6. RP, které však vyžadovaly kofinancování z národních zdrojů. Šlo jak o projekty zaměřené na jednotlivé sektory (např. zemědělství a potraviny), tak i projekty orientované na určité aktivity (typicky mezinárodní transfer technologií) či na formulování inovačních strategií pro daný region, resp. sektor. Tým NICER se částečně podílel na aktivitách projektů zaměřených na sektory nanotechnologií (projekt Nanoroadmap), potravin (projekt: Small and medium enterprises For Food -SFF). Dále se podílel na aktivitách projektu CIRC, který dlouhodobě podporuje mezinárodní transfer technologií (v libovolném oboru). Podstatnou část aktivit v těchto projektech představují návštěvy v konkrétních podnicích, zejména v MSP, a zde podle metodik dohodnutých v projektu a implementovaných v celoevropském měřítku analyzovat připravenost buď k zapojení do projektů rámcových programů či k mezinárodnímu transferu technologií.

- Projekt NANOROADMAP byl zaměřen na nanotechnologie implementované ve třech oborech (materiály, zdravotnictví, energetika) ve kterých si kladl za cíl detektovat ty oblasti výzkumu, které v horizontu 10 let budou mít největší naději na komerční uplatnění. Tým zde přispěl nejen analýzou České republiky, ale i několika dalších nových členských států. Projekt Nanoroadmap sumarizoval své výsledky ve třech publikacích (viz odst. O publikační činnosti), které budou využívány na evropských pracovištích.
- Projekt SFF navazoval na výsledky obdobného projektu z 5. RP, jehož cílem je posílit zapojení MSP v oblasti potravinářství do výzkumných projektů 6. RP. NICER přispěl k identifikaci 36 českých MSP, jejichž profily jsou v evropské databázi MSP, která celkově sestává z 522 profilů evropských MSP: Aktivity projektu SFF byly přímo založeny na využití zkušeností NCP a v případě ČR vedly k návrhu projektu, na jehož přípravě se podílela zdejší univerzitní pracoviště (VŠCHT) a čtyři potravinářské MSP. Podněty k tomuto propojení, které vzešly ze součinnosti projektů NICER a SFF, byly opakovaně oceněny jak VŠCHT, tak i MSP. Současně je třeba ocenit, že se tak podařilo iniciovat první projekt v oblasti výzkumu potravin, který je koordinovaný českým účastníkem
- V případě projektu CIRC šlo o komplexní služby pro malé a střední podniky. Prostředky projektu NICER byly využity k návštěvě více než 200 podniků. Dále se tým podílel na 82 technologických auditech, Zpracoval 490 nabídek/poptávek po technologiích, které jsou dostupné v síti Innovation Relay Centres. Identifikoval přes 30 příležitostí k evropské spolupráci a ve 212 případech pomohl klientům při řešení konkrétních problémů. NICER se dále podílel na organizaci 52 informačních dnů, seminářů a workshopů, které byly zaměřeny na problematiku mezinárodního transferu technologií, resp. na zapojení do evropského výzkumu (např. setkání s britskou firmou PERA), či se účastnil technologických burz, resp. burz s nabídkami na spolupráci v evropském výzkumu (potravinářské firmy ve Vídni 2006). NICER se svými aktivitami podílel na 74 případech, kdy bylo identifikováno pracoviště, které nabízelo hledanou technologii, resp. hledalo technologii, kterou nabízela síť IRC.

Z nich pak ve 27 případech byla zahájena jednání o případném transferu technologií a v 8 případech se tým podílel na skutečně provedených technologických transferech.

- Zapojením do projektu BRIS přispěl NICER k vypracování inovační strategie pro pražský region s cílem lepšího využití výzkumu a vývoje v malých a středních podnicích. (Závěry projektu, resp. návrh inovační strategie je popsán v brožůře s názvem „Regionální inovační strategie pro Prahu“, ISBN 80-86794-14-8, současně byla vydána i v anglickém jazyce – „Regional Innovation Strategy for Prague Region“ - ISBN 80-86794-15-6 a v elektronické verzi na CD).

5. Závěr

Projekt byl sice zaměřen převážně na 6. RP, navázal však zkušenosti řešitelského pracoviště získané během 5. RP a byl zakončen konferencí k zahájení 7. RP v ČR.

Řešitelské pracoviště kompletně zajistilo činnost národních kontaktních bodů pro 6. RP a v závěru i pro 7. RP. Činnost vyvíjená v projektu NICER byla každoročně podrobena nestrannému oponentnímu řízení, které posoudilo nejen zda průběh projektu koresponduje se schváleným plánem pro daný rok, nýbrž i to, zda aktivity NICER přispívají k co nejefektivnějšímu zapojení ČR do 6. RP.

Řešitelský tým spolupracoval centrálními orgány ČR v otázkách zapojení českých týmů do evropského výzkumu a rozvinul účinnou spolupráci s příslušnými orgány Evropské komise.

V rámci projektu byla pravidelně monitorována účast ČR v rámcových programech (5. RP a 6. RP) a příslušné analytické studie byly přijaty centrálními orgány České republiky jako výchozí zdroj informací při rozhodování o zapojení ČR do Evropského výzkumného prostoru.

Řešitelský tým projektu NICER přispěl k poměrně vysokému povědomí o rámcovém programu v širokém spektru českých institucí a organizací, které zahrnovalo pracoviště výzkumná, vývojová, výuková, realizační, podniky nejrozličnějších kategorií koncové uživatele a řadu dalších. Počet účastníků na akcích pořádaných v rámci projektu svědčí o tom, že řešitelské pracoviště získalo potřebnou autoritu, aby mohlo účinně o evropském výzkumu informovat jak jednotlivé výzkumníky, tak i vrcholové představitele institucí a činitele zodpovědné za VaV v ČR.

K významným výsledkům projektu NICER patří některé „nástroje hromadného informování o rámcových programech“, ať už jde o nově založený časopis ECHO nebo pravidelnou národní konferenci CZEDER, které dosti zřetelně překračují obvyklý rozsah činností národních kontaktních bodů v řadě členských států EU.

V Praze 15. 1. 2007

RNDr. Vladimír Albrecht, CSc.
hlavní řešitel projektu OK 448

Příloha ke smlouvě o řešení projektu OK 448

Příloha č.1: Cíle Projektu a jeho předpokládané výsledky, způsob jejich dosažení a ověření jejich dosažení

1. Cíle projektu

Projekt Národní informační centrum pro evropský výzkum (zkratka NICER) si klade za cíl přispět k úspěšné účasti ČR v 6. rámcovém programu EU pro výzkum a technologický vývoj.

Kandidátské státy se tohoto programu účastní za stejných podmínek jako členské státy EU. Proces zapojení ČR do 6. RP od jeho samého počátku bude tak naznačovat, jak v oblasti vědy a výzkumu obstojí ČR v náročném prostředí nejvyspělejších evropských zemí.

6. RP má zásadním způsobem přispět k formování Evropského výzkumného prostoru (European Research Area – ERA), jehož prostřednictvím chce Evropa posílit svou konkurenceschopnost v globální znalostní společnosti s její nově vznikající znalostní ekonomikou. Členské státy EU přijaly na Lisabonském summitu v r. 2000 strategii „zvýšit do r. 2010 investice do výzkumu a vývoje na 3 % HDP“ a je tedy vidět, že znalostní ekonomika povede k hlubším změnám struktury HDP jednotlivých států. Možnost účastnit se aktivit a projektů rámcových programů EU představuje pro česká pracoviště patrně nejvýznamnější příležitost k zapojení do evropské spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje a tím i k posilování znalostní ekonomiky u nás.

Projekt NICER naváže na předchozí projekt OK 417 - Národní kontaktní organizace pro 5. RP, který byl řešen na pracovišti předkladatele tohoto návrhu. Účast ČR v 5. RP byla velmi úspěšná, české týmy se podílejí na řešení téměř 450 projektů 5. RP, což je po (čtyřnásobně lidnatějším) Polsku druhý nejvyšší počet mezi kandidátskými státy. Vzhledem k tomu, že řízení 6. RP bude výrazně jiné než v dosavadních rámcových programech, bude nutné i změnit strategii zapojování ČR do projektů 6. RP. Počet projektů má totiž výrazně poklesnout a současně naopak vzroste jejich rozpočet, často na úroveň desítek milionů eur. Evropská komise napomáhá tomu, aby se posílila autonomie konsorcií řešících projekty 6. RP. Je zřejmé, že zdejší pracoviště výzkumu a vývoje budou muset formovat vlastní aktivní strategii své účasti v 6. RP. Zapojení českých týmů do projektů 6. RP bude vyžadovat zevrubnou přípravu zejména pro vytváření a soustřeďování větších kapacit pro účast a systematické vyhledávání návazností mezi záměry a strukturami zdejšího výzkumu a výzkumu evropského.

Projekt NICER bude zaměřen na aktivní infromatickou činnost a podporu propojení mezi národním a evropským výzkumem. Cílem projektu NICER je zejména přispět k vytvoření takových podmínek, aby prostředky vynaložené na účast ze státního rozpočtu a z ostatních zdrojů mohly být využity co nejefektivněji a ČR získala patřičnou pozici ve vznikajícím Evropském výzkumném prostoru a v inovacích.

2. Předmět řešení

V r. 2003 projekt NICER plynule naváže na dobíhající projekt OK 417, který dosud řešilo pracoviště předkladatele. V souběžném období obou projektů budou vyloučeny duplicitní aktivity a duplicitní financování.

Předmětem řešení projektu NICER bude

- zabezpečit spolupráci s Evropskou komisí, zejména s DG-Research, a to v oblasti informací o aktivitách v Evropském výzkumném prostoru;
- zabezpečit činnost národních kontaktů pro 6. rámcový program, které na výzvu EK nominuje MŠMT,
- zabezpečit informační činnost o 6. RP na národní úrovni tak, aby všichni potenciální účastníci projektů 6. RP měli vždy včas a v patřičné kvalitě veškeré potřebné informace jak k zapojení do projektů, tak i k jejich zdárnému průběhu;
- přispívat v součinnosti se státní správou k vypracování akčního plánu účasti ČR v 6. RP a k jeho plynulé realizaci,
- monitorovat a analyzovat účast ČR v 6. RP podle požadavků zadavatele a s ohledem na vývoj Národního programu výzkumu a vývoje a na ostatní mezinárodní spolupráci ČR ve VaV;
- spolupracovat s MŠMT při metodickém vedení regionálních a oborových kontaktních organizací národní informační sítě NINET;
- působit jako národní poradenské centrum pro potenciální účastníky evropských projektů;
- aktivně přispívat k tomu, aby výsledky evropských projektů VaV byly v ČR uváděny do praxe a to zejména prostřednictvím zdejších malých a středních podniků;
- rozvíjet součinnost s ostatními projekty řešenými na pracovišti nositele projektu, které si kladou za cíl zvýšit mezinárodní spolupráci ČR ve VaV a v inovacích;
- aktivně spolupracovat se zahraničními pracovišti, která ve své národní a regionální působnosti přispívají k vytváření Evropského výzkumného prostoru.

3. Předpokládané výsledky

3.1 Spolupráce s Evropskou komisí

Projekt NICER zabezpečí komplexně činnost národních kontaktů (dále NCP) pro tyto oblasti 6. RP:

- koordinátor národních kontaktů;
- genomika a biotechnologie pro zdraví;
- technologie informační společnosti;
- nanotechnologie, nanovědy, inteligentní funkční materiály, výrobní procesy;
- letecký a kosmický výzkum;
- kvalita a nezávadnost potravin;
- globální změny a ekosystémy;
- občané a vládnutí ve znalostní společnosti;
- nové a nově vznikající vědní obory a technologie;
- výzkum a inovace;
- podpora mezinárodní spolupráce;
- specifické aktivity pro malé a střední podniky;

- mobilita výzkumníků;
- koordinace aktivit;

Ustavení těchto NCP doporučuje Evropská komise. Pracovníci zajišťující kontaktní činnost v těchto oblastech budou nominováni MŠMT a budou součástí evropské sítě národních kontaktů. Evropská komise uveřejní spojení na tyto pracovníky na stránkách svého serveru CORDIS.

Kromě výše uvedených kontaktů projekt NICER zajistí ještě činnost na úrovni národních kontaktů pro další čtyři oblasti 6. RP:

- výzkum na podporu politik EU;
- výzkumné infrastruktury;
- věda a společnost;
- spolupráce se Společným výzkumným centrem Evropské komise.

Součinnost všech NCP bude zajišťovat hlavní řešitel projektu NICER.

Činnosti NCP bude v souladu s doporučeními Evropské komise pro tuto mezinárodní síť a bude též vycházet z potřeb zdejších pracovišť, která usilují o zapojení do Evropského výzkumného prostoru. Tomu odpovídá plánovaná činnost NICER uvedená v dalších odstavcích. Evropská komise uspořádá školení a schůzky pro NCP a projekt NICER zajistí, aby takto získané informace byly vhodnou formou předány jak přímo potenciálním předkladatelům projektů, tak i dalším mediačním a konzultačním organizacím. Projekt NICER dále zajistí, aby Evropská komise byla informována o všech důležitých aktivitách a setkáních konaných v ČR, a ve spolupráci s MŠMT bude zvat pracovníky Komise na vybraná setkání.

Ve spolupráci se službou Community Research and Development Information Service (CORDIS) vypracuje „národní www stránky“, které budou bezprostředně po vstupu ČR do EU zařazeny mezi ostatní národní stránky členských států EU uveřejněné na CORDISu.

3.2 Informační, školicí a metodická činnost na národní úrovni

Projekt NICER zajistí, aby informace o 6. RP byly vhodnou a účinnou formou předány jak dalším mediátorům v ČR, tak i přímo potenciálním účastníkům projektů 6. RP. Půjde zejména o tyto aktivity:

Hromadná informační a školicí setkání

- o hromadná (národní) informační setkání budou organizována v návaznosti na vývoj 6. RP (např. při vydání nové verze pracovního programu), minimálně však jednou ročně;
- o hromadné školicí aktivity v těchto tematických modulech:
 - modul určený pro výzkumníky („Základní informace o 6. RP pro navrhovatele projektů“, „školení o informačních zdrojích pro 6. RP“, „použití systému pro elektronické vytváření a zasílání návrhů projektů“ minimálně jednou ročně);
 - modul určený pro manažery projektů („Řízení a financování projektů, modelový kontrakt“, minimálně jednou ročně);
- o příležitostná setkání informující o velkých projektech (tj. o sítích excelence a

integrovaných projektech), zejména o tendrech vypisovaných těmito projekty na rozšíření řešitelských konsorcií.

Metodická pomoc ostatním mediátorům informací o 6. RP

- komplexní metodická pomoc organizacím zapojeným do sítě regionálních kontaktních organizací NINET ;
- projekt NICER uspořádá každoročně výroční setkání sítě NINET. Setkání bude zaměřeno na zvýšení efektivity sítě NINET a posléze k vypracování plánu společných aktivit;
- podle požadavků MŠMT se pracovníci projektu NICER účastní hodnocení jednotlivých organizací sítě NINET;
- školení, semináře a instruktáže pracovníků regionálních a oborových a institucionálních kontaktních organizací.

Vydávání tištěných informačních materiálů

- vydávání bulletinu ECHO - půjde v zásadě o čtvrtletník, data vydání a rozsah však mohou být nepravidelné a budou sledovat vývoj 6. RP. Bulletin bude rozeslán bezplatně na všechna relevantní pracoviště VaV, malé a střední podniky, které mají zájem o zapojení do 6. RP. Distribuce bulletinu bude navazovat na zkušenosti získané během 5. RP (kdy byl rozeslán bezplatně na 2500 adres).
- publikace v celostátních odborných médiích informující o výzvách na předkládání projektů;
- příležitostné publikace (příručky pro předkladatele projektů, přehledy schémat a modelů financování projektů).

Šíření informací prostřednictvím internetu

- Webové stránky specializované na informace o 6. RP. Jejich cílem bude zpřístupnit rychle všechny relevantní informace o vývoji 6. RP zdejšími pracovišti. Stránky budou vedeny v češtině.
- Webové stránky, které umožní zdejšími pracovišti v uživatelsky snadné formě vyjádřit zájem o účast v projektech 6. RP. Stránky budou vedeny v angličtině a propagovány na mezinárodní úrovni tak, aby nabídky měly co nejvyšší účinnost.

Komplexní podpora individuálním předkladatelům projektů

- zabezpečení chodu informační „horké linky“ pro zodpovídání individuálních dotazů
- všeobecné konzultace k přípravě jednotlivých projektů;
- aktivní pomoc individuálním předkladatelům s přípravou projektů a to jak při formulaci návrhu projektu, tak při organizaci přípravných jednání se vznikajícím konsorciem;
- systematické zabezpečení možnosti publikovat zamýšlené návrhy projektů („expression of interest“) prostřednictvím celoevropsky dostupných médií, zejména prostřednictvím internetu (databáze CORDIS a www.czechrtd.info);
- vyhledávání partnerů pro projekty navrhované českými pracovišti.
- Pracovníci projektu NICER budou podávat kvalifikovaná stanoviska k problematice konsorciálních smluv, modelových kontraktů a k otázkám administrace a řízení projektů.

3.3 Spolupráce se státní správou a s institucemi financujícími národní projekty VaV

Úzká spolupráce s MŠMT a dalšími ministerstvy a národními a regionálními orgány ovlivní rozhodujícím způsobem řešení navrhovaného projektu. Spolupráci vyžadují nové situace, které v oblasti financování, práv k duševnímu vlastnictví atd. vytvářejí evropské projekty. Současně projekt NICER bude vycházet z toho, že budování Evropského výzkumného prostoru se neprojevuje jen řešením konkrétních výzkumných projektů řešených mezinárodními konsorciemi. ERA předpokládá i postupné propojování národních agentur podporujících výzkum a vývoj a dokonce propojování národních politik VaV.

- Projekt NICER zajistí včasné návrhy konkrétních pracovníků, aby MŠMT mohlo nominovat patřičné NCP podle doporučení a požadavků Evropské komise.
- NCP budou spolupracovat se zástupci ČR v programových výborech 6. RP. Podle pokynů MŠMT bude každoročně uspořádáno minimálně jedno setkání NCP s těmito zástupci.
- Podle pokynu MŠMT vypracuje systém podpory přípravy projektů 6. RP a zajistí jeho fungování během celého 6. RP.
- Monitorování a analýza účasti ČR v 6. RP, včetně zpracování statistických přehledů účasti českých týmů, analýza využití příspěvků ČR k rozpočtu 6. RP. V roce 2004, kdy budou známy definitivní údaje o všech projektech předchozího 5. rámcového programu, bude podle požadavků zadavatele zpracována studie o účasti ČR v 5. RP.
- Podle pokynů MŠMT organizuje setkání informující ministerstva, poradní a pracovní orgány vlády, představitele regionální správy, zástupce organizací VaV o procesu zapojování ČR do Evropského výzkumného prostoru.
- Vypracování analýz pro mezinárodní spolupráci ČR ve VaV a v inovacích, zejména s ohledem na možné návaznosti na Národní program výzkumu a další sektorové národní programy (např. ve zdravotnictví, či zemědělství).
- Organizační zajištění mezinárodní prezentace VaV ČR podle potřeb MŠMT.
- Spolupráce s MŠMT při řízení, metodickém vedení a hodnocení národní informační sítě pro rámcové programy EU.
- Projekt NICER uspořádá každoročně setkání informující o průběhu 6. RP pro Grantovou agenturu ČR, Národní agenturu zemědělského výzkumu, Interní grantovou agenturu Ministerstva zdravotnictví a ostatní instituce, které organizují a financují národní projekty výzkumu a vývoje.

3.4 Rozvíjení mezinárodní spolupráce

S budováním Evropského výzkumného prostoru narůstá význam sítí, které napomáhají

účasti pracovišť VaV v evropských projektech. Evropská komise vypisuje celou řadu projektů, jimiž je činnost takových sítí buď částečně nebo dokonce plně podporována. Příprava těchto projektů vyžaduje skutečně pracovní kontakty mezi jejich potenciálními účastníky. Účast ČR v těchto sítích je zatím menší než účast některých jiných kandidátských států, a projekt NICER zde sehraje reprezentativní organizace nejenom pro přípravu zmíněných projektů, ale i při recipročním zvaní zahraničních NCP na akce pořádané v ČR.

- Aktivní a pravidelné výměny informací s organizacemi NCP v členských státech EU a ve státech kandidátských a v zemích asociovaných k 6. RP. Pořádání setkání s těmito partnerskými organizacemi.
- Spolupráce s evropskou sítí národních kontaktů pro 6. RP při přípravě projektů. Zdejší NCP budou systematicky napomáhat vyhledávání partnerů pro projekty 6. RP., a to jak podle podnětů přicházejících prostřednictvím této sítě ze zahraničí, tak i podle požadavků zdejších předkladatelů projektů.
- Pořádání partnerských dnů zaměřených na podporu vzniku výzkumných konsorcií zejména pro velké projekty, tj. pro sítě excelence a integrované projekty.
- Synergické využití zapojení nositele (Technologického centra) do projektů 5. RP a 6. RP (typu SSA – Specific Support Activities, či ETI – Economic and Technological Intelligence), které budou zaměřeny na zvyšování kvalifikace NCP a prohlubování mezinárodní spolupráce sítě NCP.
- Poskytování informací zahraničním zájemcům o spolupráci ve VaV s českými týmy. Další rozvoj webových stránek www.CzechRTD.info, které zahraničním zájemcům o spolupráci s týmy ČR poskytnou jak všeobecné informace o českých institucích VaV, tak i databázi konkrétních námětů českých týmů na mezinárodní spolupráci v projektech 6. RP.

3.5 Podpora malých a středních podniků a využití výsledků mezinárodních projektů VaV ve znalostní ekonomii

Jestliže v 5. RP bylo na podporu zapojení malých a středních podniků vyčleněno cca 10% rozpočtu tematických programů, stoupne tento podíl v 6. RP až na 15%. Evropská komise zdůrazňuje, že zvýšení podpory se má projevit větší účastí MSP ve velkých projektech, tj. v sítích excelence a integrovaných projektech. Prostřednictvím tohoto zapojení se má dosáhnout toho, aby výsledky výzkumu a vývoje dosažené na evropských pracovištích byly dotazeny evropskými MSP až k tržnímu uplatnění. Problematika zapojení MSP do konkrétních projektů má výrazně jiný charakter, než je tomu u univerzitních a akademických výzkumných pracovišť. MSP zpravidla nemají adekvátní kapacitu pro kompilaci návrhu své účasti v projektu, formulace návrhu pak většinou vyžaduje návštěvu MSP. Zde bude projekt NICER vytvářet a využívat znalostí a zkušeností s MSP, které byly získány v jiných projektech, kterých se předkladatel účastní. Součinnost s jinými projekty je nutná už z toho důvodu, že MSP nelze podrobovat nezávislým opakovaným stimulům k zapojení do projektů 6. RP. Součinnost projektu NICER s jinými projekty bude zaměřena jak na společném podílení se na hromadných akcích (informační setkání a partnerské dny), tak zejména na společném hodnocení např. inovačního potenciálu podniku a potenciálu zapojit se do konkrétních projektů 6. RP. Současně v 6. RP byl zaveden nový typ projektu, tzv. kolektivní výzkum, pro asociace a oborová sdružení MSP a ty si vyžadají zcela specifické informační aktivity.

- Podpora využití výsledků projektů 6. RP v evropském měřítku. Půjde zejména o aktivity související s transferem znalostí a technologií odvozených v projektech 6. RP a v ostatních evropských programech VaV.
- Systematická účast v aktivitách evropské sítě Innovation Relay Centres (jejímž členem je nositel projektu, tj. Technologické centrum AV ČR) a s dalšími sítěmi pro výměnu znalostí, které budou vznikat během 6. RP v Evropském výzkumném prostoru
- Pořádání partnerských dnů pro malé a střední podniky zaměřených na vznik nových projektů 6. RP, či využití výsledků běžících projektů.
- Pořádání informačních akcí pro asociace MSP a podpora jejich zapojení do projektů kolektivního výzkumu.
- Pracoviště předkladatele projektu je zapojeno do celé řady dalších projektů, které jsou zaměřeny na posílení pozice malých a středních podniků v evropské znalostní ekonomice. Jde o projekty 5. RP a 6. RP kategorie ETI (Economic and Technological Intelligence), které mají zvýšit účast MSP v projektech 6. RP a přispět k jejich hlubšímu zapojování do Evropského výzkumného prostoru. Pracoviště předkladatele zajistí součinnost projektu NICER s těmito projekty, a to zejména v oblasti vyhledávání MSP s potenciálem účastnit se konkrétních projektů 6. RP. Do této kategorie patří i projekt BRIS zaměřený na návrh a implementaci inovační strategie pro pražský region s cílem lepšího využití výzkumu a vývoje v malých a středních podnicích.
- Malým a středním podnikům budou poskytovány systematicky informace i o ostatních celoevropských programech v oblasti výzkumu a inovací, jako je např. EUREKA a COST.

4 Způsob ověření předpokládaných výsledků

Činnost vyvíjená v projektu NICER bude každoročně podrobena neustrannému oponentnímu řízení. To posoudí, zda průběh projektu koresponduje se schváleným plánem pro daný rok a jestli je plněn významný cíl projektu NICER - přispět k co nejefektivnějšímu využití prostředků vynaložených na účast ČR v 6. RP. Kromě monitorování účasti českých týmů a institucí v 6. RP využije projekt NICER veškeré dostupné informace, aby vstoupil do kontaktu s týmy, které jsou součástí běžících velkých projektů (sítí excelence a integrovaných projektů) a následně budou provedeny vybrané případové studie, které projekt NICER využije pro analýzu účasti ČR v 6. RP. Evropská komise oznámila, že v r. 2004 proběhne rozsáhlé hodnocení dosavadního průběhu 6. RP. Projekt NICER zajistí, aby s výsledky hodnocení byly seznámeny orgány státní správy, instituce VaV a všechny další relevantní organizace. Lze očekávat, že hodnocení poskytne možnost mezinárodního srovnání, na jehož základě bude možné objektivně posoudit úspěšnost zapojení ČR do 6. RP a jak se projekt NICER podílel na dosaženém stavu.